

VOGELTREK

De opmerkelijke wereldreizen
van vogels

MELISSA MAYNTZ

VOGELTREK

MELISSA MAYNTZ

NOORDSE STERN ♂♀

(*Sterna paradisaea*)

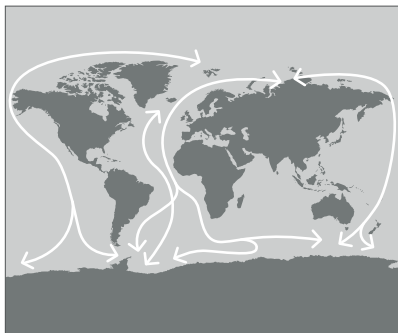
TYPE MIGRATIE:

Seizoensgebonden, noord-zuid

De noordse stern is ongetwijfeld de recordhouder als het om de langste vliegafstand gaat. Deze duurvliegers trekken van pool naar pool, een retourvlucht die varieert van 40.000 tot 72.000 kilometer, afhankelijk van waar elke vogel zijn reis begint en eindigt en of je in een rechte lijn meet of via de meanderende route die ze vaak volgen al naar gelang de heersende winden. Dankzij deze epische vlucht kunnen de noordse sterns van twee zomers genieten – één op het noordelijk halfrond en één bij Antarc-

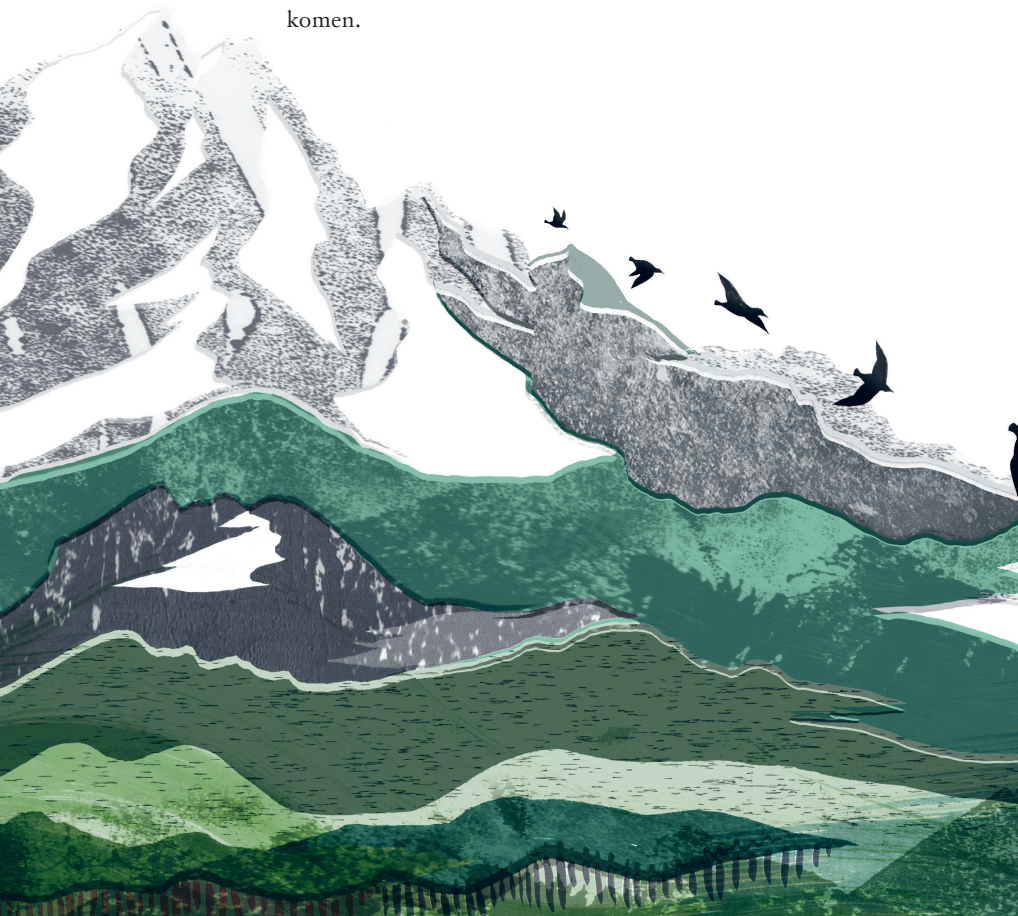
tica – en daarom zien deze vogels jaarlijks meer daglicht dan welk ander wezen op aarde ook. Nog indrukwekkender wordt het wanneer je denkt aan de lange levensduur van de noordse stern (25-30 jaar), waardoor een individuele vogel tijdens zijn leven meer dan 1 miljoen kilometer kan vliegen – het equivalent van bijna drie keer van de aarde naar de maan reizen.

HOOGTEMIGRATIE

Hoogtemigratie of verticale migratie heeft niets te maken met de hoogten waarop trekvogels vliegen, die kan variëren van enkele meters tot 7,5 kilometer of meer, maar alles met vogels die in bergketens van geografische hoogte veranderen. Veel van de meest geharde alpiene soorten, die gedijen in broedgebieden boven de boomgrens, trekken naar lagere hoogten om daar te ontsnappen aan de bittere winterkou rond de bergtoppen. Hoewel deze vogels goed zijn toegerust voor koud weer, levert het verplaatsen over korte afstanden op de berghellingen ze een betere beschutting op, milder weer en rijkere voedselvoorraden om de winter mee door te komen.

NOORD-ZUIDMIGRATIE

Een noord-zuidmigrant volgt op zijn seizoenreizen meestal een noord/zuid- of een zuid/noord-route. Deze vliegoriëntatie wordt vaak gestuurd door geografische kenmerken, zoals kustlijnen, woestijnen en bergketens, waardoor die vogels niet in staat zijn een andere richting te kiezen. Dit geldt voor veel trekvogels in Noord- en Zuid-Amerika, evenals vogels in Afrika en Oost-Azië.

OOST-WESTMIGRATIE

Negentig graden gedraaid ten opzichte van de noord-zuidmigratie volgen oost-westmigranten een oost/west- of west/oost-route. Deze variant komt het meest voor in Europa en Noord-Afrika, waar grote geografische barrières zoals de Middellandse Zee, de Alpen en de Sahara het veel vogels onmogelijk maken over grote afstanden naar het noorden of zuiden te trekken.

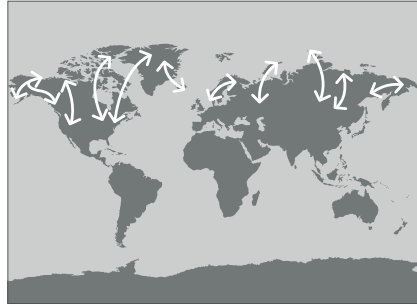

SNEEUWUIL ♀

(Bubo scandiacus)

TYPE MIGRATIE:

Seizoensgebonden, irruptief

De sneeuwuil is als een van de spectaculairste uilen voor veel vogelaars vrijwel onmogelijk waar te nemen gezien zijn leefgebied op de noordelijke toendra's. Deze uilen trekken in de winter, wanneer ijs en sneeuw hun broedgebied bedekken, iets naar het zuiden om meer prooien te zoeken. Wanneer prooien echter overvloedig zijn, zullen ze zich minder snel verplaatsen. In jaren met ernstige tekorten aan prooidieren ondernemen sneeuwuilen spectaculaire gezamenlijke trektochten die ze honderden kilometers verder naar het zuiden kunnen brengen dan verwacht. Deze irrupties zijn onregelmatig en moeilijk te voorspellen, maar in dramatischer jaren worden er sneeuwuilen waargenomen zo zuidelijk als Bermuda, Florida, Hawaï, Midden-Frankrijk en de Azoren. Dergelijke irrupties zijn ook geografisch onregelmatig. Als sneeuwuilen in één jaar op één locatie irruptief zijn, ondernemen ze in datzelfde jaar niet noodzakelijkerwijs opvallende trektochten vanuit andere locaties in hun enorme verspreidingsgebied.

ROSSE KOLIBRIE ♂
(*Selasphorus rufus*)

TYPE MIGRATIE:

Lus, seizoensgebonden, noord-zuid

De rosse kolibrie is een kleurrijke en agressieve kolibrie die zich evenzeer door zijn migratie als door zijn feloranje verenkleed en dominante houding onderscheidt. Deze kleine vogels, met een gewicht van slechts 3,3 gram, kennen de langste trek van alle kolibries. De reis van hun noordelijke broedgebieden in Zuidoost-Alaska en Noordwest-Canada naar hun overwinteringsgebieden in Centraal-Mexico, is een tocht van bijna 6400 kilometer. Om ervoor te zorgen dat ze voldoende brandstof hebben om ze aan de gang te houden, volgt hun reis een zeer specifieke route met de klok mee. In het voorjaar trekken rosse kolibries langs de Pacifische kust van Noord-Amerika, waar de matigende effecten van de Stille Oceaan ervoor zorgen dat het al vroeg lente is – met overal bloeiende bloemen. In de late zomer en vroege herfst kiezen deze kolibries voor een route door berggebieden in het binnenland, waar bloeiende bergweiden ze van voedzame nectar voorzien.

FLAMINGO ♂♀

(Phoenicopterus roseus)

TYPE MIGRATIE:

*Seizoensgebonden, noord-zuid,
nomadisch, dispersie*

De flamingo is een bijzondere trekvogel. Niet alleen kent hij de grootste verspreiding van alle flamingosoorten ter wereld, maar hij komt ook voor in de meest uiteenlopende habitats. Zijn migratie is op dezelfde manier divers, en hoewel niet alle grotere flamingo's trekken, kennen de vogels die dat wel doen een verscheidenheid aan aanpassingen aan de trek. Noordelijke en westelijke populaties trekken seizoensgebonden, terwijl de populaties in gematigde regio's waar ze jaarrond verblijven meer nomadisch zijn en alleen wegtrekken als de waterstand niet geschikt is voor het foerageren of het

broeden; wanneer er in een grote kolonie te veel concurrentie is om nestruimte; of wanneer de voedselniveaus niet alle vogels kunnen ondersteunen. Hierdoor wordt de trek van flamingo's een onregelmatiger verschijnsel, maar wanneer ze in grote, indrukwekkende groepen overvliegen, is dat echt de moeite waard om te zien – dat wil zeggen, als je ertoe in de gelegenheid bent, omdat flamingo's meestal 's nachts trekken. Nadat ze het nest verlaten hebben, ondernemen jonge flamingo's ook bescheiden dispersiemigraties, zie eerder, om naar een eigen partner en broedgebied te zoeken.

